

En elegant tohåndsstang for letspind af fabrikatet »ARJON«, blød og lækker.

Gennem årene, der er gået, siden letspin-fiskeriet blev kendt i Danmark, har udstyret skiftet karakter, og udviklingen vil sikkert fortsætte i årene fremover.

Grundtanken med letspin var i virkeligheden at kaste ganske små agn med så tynd en line, at fiskene ikke opdagede bedrageriet, før det var for sent, og dernæst, at man ved hurtig indspinning kunne til-lade sig at kaste imod strømmen og at fiske på lavvandede steder uden fare for, at krogene tog fat i bunden. Af samme grund sidder hjulhåndtaget således, at man skal dreje ind med venstre hånd. Me-

ander Wanless i en af sine sidste bøger: — Et stort antal letspin-fiskeres forsøg har vist, at min overbevisning var rigtig — nemlig, at den mest passende længde for en letspin-stang er 7 fod. Stangen, hvad enten det er til laks eller ør-redfiskeri, er selvfølgelig een-hånds.

Dette vil sikkert forbavse mange danske lystfiskere, men det skal indrømmes, at jeg personlig hæl-der til samme anskuelse.

Der kan indtræffe forhold, hvor den lange tohåndsstang er bedst, men i al almindelighed er en 7 fods tilstrækkelig. En ting er i alle til-

gelse i stangspidsen, men formålet med en stang er, at den skal fore-tage kastet. Først når man kommer op på en antagelig vægt bliver der spændt i stangen, og man opnår et noget længere kast end med en eenhåndsstang; dette kan have sin berettigelse, særligt ved kystfiske-ri, når fiskene står langt fra land.

FISKERI FRA BÅD ...

Ved båd-fiskeri er der ingen tvivl om, at 7-fodsstangen er mest an-vendelig — to fisker med lethed fra samme båd, og det kan gå an med tre, når man er påpasselig. Men 9-fodsstangen kræver sving og kraft, der kan gøre båd-fiskeriet ubehagelig for udøverne. Her kom-mer vi med det samme ind på et andet problem. Det er næsten umu-ligt at kaste den lange stang i sid-dende stilling. Det går betydeligt lettere med eenhåndsstangen, og een ting er givet, de lystfiskere, der er rolige i båden og sidder ned, fan-ger langt flere fisk, end dem der står op, så fiskene kan se dem på lang afstand, desuden kan det ikke undgås, at man skramler rundt i båden ved de store bevægel-ser, der kræves for at kaste med den lange stang. Og fiskene hører godt. Børge Høft giver et udmærket eks-empel på det i sin bog fra Grøn-land. Han skriver: De er forbav-sende sky for larm. Bare man smi-der en hugkrog på dækket, farer den snes torsk, der flokkes omkring pirken langt bort. I en gammel grønlandsk midvise står der gan-ske rigtigt, at torsken har een skægtråd og desværre god høre-evne.

Det gælder ikke for torskene alene, men alle fisk. Derfor bør man være så rolig som muligt i en båd, for lyde forplanter sig langt gennem vandet.

Landingen af en fisk foregår og-så langt lettere med en kort stang end en lang, i særdeleshed hvis man er alene i båden og selv skal manøvrere både med stang og landingsnet.

LANGS Å OG SØ ...

Fisker man ved en å eller fra bredden af en sø, kan det under-tiden være en hjælp med en lang stang, når blinken eller fisken

STANGEN til letspind

AF P. WELLENDORF

ningen er, at man ikke behøver at skifte stangen fra den ene hånd til den anden efter kastet, men straks kan dreje line ind, når agnen ram-mer vandet.

Udstyret var i første række tænkt benyttet i ferskvand, men udviklingen er gået videre, samti-dig med at såvel line som stang og hjul er blevet kraftigere til for-skelligt fiskeri, og man er på den-ne måde kommet en del bort fra det egentlige formål.

STANGENS LÆNGDE ...

I begyndelsen benyttedes kun stænger på omkring 7 engelske fod, men efterhånden blev det mere og mere almindeligt herhjemme at be-nytte 9 fods stænger, i særdeleshed til kystfiskeri.

Man kan dog ikke sige, at der er fuld enighed om den lange stangs berettigelse. F.eks. skriver den dygtige engelske sportsfisker Alex-

fælde givet; det er mere anstren-gende at gå med tohåndsstang en hel dag, og jeg har altid holdt på, at lystfiskeri skal være enfor-nøjelse — ikke arbejde.

Det er også drabeligt at bekæm-pe små bækørreder, aborrer, makreller og lignende fisk med en stiv tohåndsstang, der knapt nok giver sig under udtrætningen, der virker den klejne stang langt mere elegant og bøder af for hvert lille rusk, disse fisk giver under kam-pen.

Som ved fluefiskeri må man forud sige til sig selv: Hvor fisker du mest og efter hvilke fisk? Ud fra dette skal man vælge sit ud-styr.

En stiv tohåndsstang kan ikke kaste så lette agn, som det normalt er nødvendigt til aborre og bæk-ørredfiskeri, idet stangen ikke spændes, således at man i virkelig-heden kun kaster på agnens bevæ-

skal føres forbi grøde og siv, men fordelen er ikke så stor, som den tilsyneladende ser ud til. Sagen er, at man kan strække armen ud med 7- fodsstangen og derved opnå til dels den samme længde som en tohåndsstang har. Ved at flytte hjulet op eller ned på håndtaget, kan man også forlænge eller forkorte stangen med ca. 1 fod.

Er der megen bevoksning, vil man også lettere kunne kaste med den korte stang. Noget de færreste tænker over, når stangen vælges.

Det bedste vil dog være at have to stænger, således at man frit kan vælge den mest velegnet under de forhold man fisker, og de fisk man er ude efter en bestemt dag. Selv eenhåndsstænger er så forskellige i stivheden, at det kan være ønskeligt at benytte een

stang til alt fiskeri, må den vælges med omhu efter vægten af den agn, man benytter mest, og størrelsen af de fisk man fanger flest.

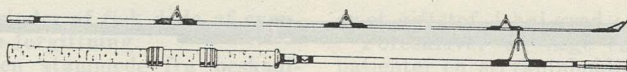
SPLITCANESTANGEN ...

Gennem årene har man benyttet forskelligt materiale til fremstilling af fiskestænger til letspin, men efterhånden er splitcane og glasfiber blevet så at sige enerådigt på området.

Her skal ikke gives nogen trættende omtale af fiskestangens historie, men måske var det på sin plads at gøre et par bemærkninger om stængerne kvalitet og fremstilling. Som det er de fleste bekendt, fremstilles splitcane af tonkin, som er opsplittede i trekanter, som regel 6 stykker til en stang, idet dette antal har vist sig mest formålstjenlig. Såfremt disse splitter danner ligesidede trekanter, skulle de teoretisk passe sammen såvel indvendig som udvendig, men det er meget vanskeligt og dyrt at opnå det fuldkomne på maskine.

Passer stykkerne ikke sammen udvendig er en tilslibning nødvendig, men det går ud over stangens styrke, idet de stærkeste fibre i veddet, der ligger på ydersiden, da slibes bort.

Ved at foretage en lidt anden fræsning af trekanterne er det muligt at få yderkanterne til at passe sammen, men samtidig bliver der et større eller mindre hulrum i midten af stangen. Dette fyldes tildels med den lim, som binder stykkerne sammen, men enhver kan sige sig selv, at det langt fra er en fordel for stangens styrke. I vor forjagede maskinalder bliver metoden dog benyttet af en del fabrikker,

En ganske let eenhåndsstang i hærdet splitcane.

og desværre kan man ikke se fejlen på den færdige stang, før den en gang er brækket.

HÆRDNING AF STÆNGER ...

Såfremt råmaterialet ikke bliver hærdet — det vil i virkeligheden sige udtørret på forskellig vis — kan man ikke fremstille en let stang med god kasteevne, idet tonkin er forholdsvis blødt og i sig selv kræver meget materiale for at kunne kaste en blot nogenlunde agn. En uhærdet stang vil derfor blive forholdsvis tung.

Selve hærdningen er hver enkelt fabrikants hemmelighed og kan ikke nærmere beskrives, men et er sikkert, man kan også udtørre træet så meget, at det springer som glas. Nogle fabrikker udtørre først træet og lader stangen optage en vis procent fugtighed.

Er stangen for stærkt hærdet, viser det sig ofte ved, at lange fibre springer løs fra en knast.

Kvaliteten afhænger altså for en stor del af hærdningen, men det er vanskeligt — for ikke at sige umuligt — at undersøge på den færdige stang. Ved indkøb må man for en stor del stole på de anerkendte fabrikater og forhandlerens udsagn, idet man må gå ud fra, at han gennem årene har haft mange stænger mellem hænderne og måske også har foretaget reparationer.

GLASSTÆNGER ...

I de senere år har glasstængerne vundet en del udbredelse, og man må gå ud fra, at der fremover vil foregå en del forbedringer på disse, inden man når frem til en standard. De er fremstillet af glasfibre, der er sammensmeltet med nogle af de sidste års kunstprodukter. Det var krigen, der gav stødet til fremstillingen, fordi man dengang ikke kunne få tilstrækkeligt materiale til splitcane.

Stængerne fabrikeres enten massive eller som rør. De massive stænger er meget holdbare, men det har vist sig vanskeligt at finde frem til den helt rigtige aktion i stængerne, idet de er tilbøjelige til at være for vege og bløde. Skulle stivheden være nogenlunde, blev stangen for tung. Dette gælder særlig de lange stænger. Fra 7 fod og nedefter har man opnået en bruge-

lig aktion, der er bedre, jo kortere stangen er.

Som juniorstænger og til robust arbejde er de massive glasstænger udmærkede, idet det næsten er umuligt at ødelægge dem. Der er også forskel i fremstillingen, men det skal vi lade ligge.

Glasrørstængerne er væsentlig bedre i aktionen, og man kan nu få disse på 9 fod og længere. Aktionen i disse stænger er væsentlig forbedret i de senere år, og de fleste fabrikater er meget stærke. Rørene fremstilles på store fabrikker, der lader råmaterialet gå videre til andre, der monterer stængerne og sælger dem i eget navn. Kun få fiskestangsfabrikker fremstiller selv deres rør; i hele Skandinavien findes der indtil videre kun een.

Aktionen i glasstængerne er noget anderledes end i splitcane. Det kan derfor være lidt vanskeligt i begyndelsen.

BLØD ELLER STIV STANG ...

Det er ikke let at konstatere, om en stang er blød eller stiv, blot ved at holde den i hånden, idet vægten spiller en rolle, men der findes en måde, hvorved man kan gøre sig et begreb om stængers stivhed.

Man lægger stængerne ved siden af hinanden løst på underarmen og lader alle toppene hvile ved siden af hinanden mod en gulvliste eller lignende; ved at hæve armen konstatere man let forskellen på de forskellige stænger, idet de blødeste selvfølgelig vil bøje sig mest. Det er dog en betingelse, at alle stængerne, der prøves, er lige lange.

Samtidig kan man på stangens bøjning konstatere, hvor den såkaldte aktion ligger.

Først når stangen er monteret med hjul, line og agn, og man kaster ud, bliver man fuldt ud klar over stangens kast og ydeevne.

En ting, der har betydning for alle fiskere, er, at en blød stang kræver et blødere kast end en stiv, der kan tåle et mere brutalt kast. Såfremt man kaster hårdt med en blød stang, vil den som regel sparke igen. Det vil sige, at stangspidsen, der er bøjet meget frem i kastet, pludselig svipper tilbage, inden agnen når vandet, og derved bremser udløbet, idet der opstår meget stor friktion på linen.